

מה יכול להשתבש כאן?

לורנס פישר

ניוזלטר מספר 21

שלום לכם, ברוך שובכם. לקראת הקיץ הכנתי לכם עוד ניוזלטר.

גם כאן מדובר על שנת. נדבר על שגיאת הג'ני ההפוכה שהיא אחת משגיאות הבולים המפורסמות ביותר וזה גם אחד הבולים היקרים ביותר בעולם. גילוי נאות, אין באוסף שלי בול כזה, אז זו תהיה מתנה יפה לפנסיה שלי, תודה. ובכן בכל פעם ששגיאה ספציפית זו עומדת למכירה, היא זוכה להייפ מדיה רב ברחבי העולם.

בעולם הגדול איסוף הבולים והתעניינות בבולים עלה וגם נכנסו אספנים שאינם כסופי שיער, או עוד לא. אבל זה לא הנושא של היום. ובכן חברינו ג'ני ההפוכה הופיע בסרטים, כמו למשל הסרט "הבזבז הגדול" או Brewster's Millions מ-1985, בו נודע למונטגומרי ברוסטר (ריצ'רד פריור הגדול) שדודו הוריש לו 300 מיליון דולר, אך כדי לרשת אותו, עליו לבזבז 30 מיליון דולר בפחות מ-30 יום מבלי לתרום לי, לצדקה או נכסים כאשר התקופה מסתיימת. אין סיכוי שזה יקרה לי, אז אל תדאגו.

הבול הופיע גם בפרק של משפחת סימפסון, "רביעיית המספרה של הומר", אך מצד שני, מה לא? הצליחו לחזות את כהונתו של טארמפ, סגנית הנשיא האריס (או כך אומרים), הקורונה וגם את נאומה של גרטה תורנברג.

אבל מה הסיפור שעומד מאחורי הבול?

הבול עצמו חשוב מכיוון שהוא קשור לנושא הסופר חשוב בעיניי של תחילת עידן דואר האוויר ולמיטב ידיעתי נחשב לאחד מבולי הדואר הראשונים שהציג מטוס.

בשנת 1918, שירות הדואר האמריקאי חנך שירות דואר מסודר בין ניו יורק לוושינגטון הבירה דרך פילדלפיה. כמובן ששירות חלוצי זה דורש בול מיוחד לציון השירות. המבצע היה מאמץ משותף בין הדואר האמריקני לצבא ארה"ב, והעניק למחלקת הדואר גישה מיידית לטייסים מנוסים תוך שהוא מספק לצבא ארה"ב הזדמנויות הכשרה נוספות.

שרותי הדואר האמריקאי הזמינו מספר מטוסים שישימשו כמובילי דואר אוויר מחברת "קרטס מטוסים ומנועים". ההזמנה הייתה עבור מספר מטוסי קרטס JN-4 ודרשו לשדרג את המטוס בכדי לשאת דואר. המושב הקדמי מיועד להחזיק את שקיות הדואר.

אושר תעריף דואר חדש עבור דואר אוויר 24 סנט והדרישה לעיצוב הגיע ללשכת החריטה וההדפסה האמריקאית כשבועיים לפני הטיסה המתוזמנת הראשונה. איזה לחץ, נכון?

הבול החדש עוצב מתמונה של משרד המלחמה והציג את דגם קרטס JN-4. צבעי הבול היו פטריטיים, תוך שימוש בצבעי הדגל האמריקאי, לבן, אדום וכחול. הג'ני קיבלה את הכינוי מ-JN. מכיוון שהבול עוצב מצילום של משרד המלחמה, הבול הראה גרסה לא משודרגת של ג'ני, כזו שלא נועדה לשאת דואר אוויר.

התעריף של 24 סנט היה עלייה משמעותית מתעריף הדואר הרגיל שהיה 3 סנט אז, הרי מישו היה צריך לשלם עבור המטוסים החדשים, לא? תעריף זה נמשך כחודשיים ואז הורד ל 16 סנט ואז ל 6 סנט ובכל פעם הבול שונה והודפס מחדש בהתאם.

אז איך הדפיסו את הבולים? הרעיון היה להדפיס צבע אחד על מכונה אחת ואז להכניס את הפלטה למכונה אחרת ולהדפיס עליה.

תחילה הודפסו הגיליונות עם המסגרות האדומות ואז הכינו את לוח ההדפסה עבור ההדפסה הכחולה (המטוס) שיודפס לתוך המסגרות האדומות.

משהו יכול להשתבש? בטח, היישור צריך להיות מדויק ואם לא - מקבלים וריאציות של ג'ני והשגיאות הללו מכונות: המטוס המהיר, המטוס הטס נמוך, כפי שמוצג כאן (מהאוסף האישי שלי), מטוס נוחת והמטוס בקרקע. כל אלה מעידים על מיקום המטוס במסגרת.

מרפי, האופטימי הנצחי, אמר פעם כי "כל מה שיכול להשתבש ישתבש" וזה מה שקרה עם ג'ני ההפוכה. במקרה מסויים, השלב השני כנראה הוכנס הפוך. אף אחד לא שם לב! הם גם לא עשו עבודה טובה במיוחד בבקרת איכות אבל מצד שני, הם היו בלחץ הסטרי. שבועיים מעיצוב להנפקה!

הבול הונפק והשירות יצא לאור ועכשיו יש כמובן אספני בולים אם ריר בפנים, ממתנים לקנות בול דואר אויר. אז יום אחד, אדון אחד, ויליאם ט. רובי שמו, נכנס לסניף דואר לקנות כמה בולים והבחין שהם הפוכים. הוא רכש את כל הגיליון של 100 בולי ג'ני הפוכים.

שילם עבורם 24 דולר, הון באותה תקופה, אבל הייתה לו תחושה שזה הגליון היחיד או שיש רק בודדים. רובי שאל את הפקיד אם יש לו עוד גיליונות כאלה. הפקיד הריח שמהו לא תקין בבקשה וביקש מוויליאם להחזיר את הגליון. ויליאם השיב, "יהיה רייט מאן". ביקרו אותו פקחי דואר שניסו להפחיד אותו כדי שיחזיר את הבולים, אך רובי עמד על שלו והצליח לשמור על קור רוח, אך הוא ידע שהזמן אינו לצדו.

הוא מיהר למכור ומכר את הגליון כולו לסוחר בפילדלפיה, יוג'ין קליין, תמורת 15,000 דולר. מר קליין מכר אותו מיד לקולונל (אל"מ למי שלא מכיר) גרין תמורת 20,000 דולר והמליץ לו לפרק את גיליון בלוקים ולבולים בודדים כדי שירוויח יותר.

בינתיים בלשכת החריטה וההדפסה, הפקחים המעולים עברו על המלאי של הגליונות שטרם יצאו לבתי דואר וגילו עוד שמונה גליונות של ג'ני הפוכה וגרסו אותם, ולכן מה שוויליאם קנה הינו הגליון היחיד הידוע, נכון להיום.

באופן אישי לא שמעתי על זיופים של נושא זה, אך אם תמצא אחד שאינו זיוף, אני מוכן לשלם למוצא 24 סנט ואם מישהו רוצה לקנות לי מתנה יפה ליציאה עתידית לפנציה, אז אני מקבל פייפל.

נהניתם, ספר לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר

מוזמנים גם לבקר באתר: <https://stampandstories.blogspot.com>